

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna pet-črtna: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 161.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. julija 1886.

Letnik XIV.

Zlate besede; omotna soparica, Carneri.

Po teh načelih se podučuje pedagogika, bodi si že vedoma ali pa nevedoma. Takih nazorov se nasrkujejo bodoči učitelji mladine. List „Pädagogium“ priporočajo šolski listi jako toplo učiteljem — in čuvaji verske vzgoje naj molče gledajo tako početje!

Ozrimo se še na moralo, katero nameravajo prostozidarji vvesti v šole. Kakor nam je iz navedenega dovolj jasno, gre njih namen, kot najzlobnejših sovražnikov krščanstva na to, da vzgoje mladino v svojem duhu in po svojih načelih brezversko. Brez vere vzrastli mladeniči in dekleta bodo se potem sami od sebe klanjali načelom teh sovražnikov krščanskega reda. Ker nimajo trdne podlage pozitivne vere za njih bodoče življenje, postali bodo žrtev duha liberalne, prostozidarske tolpe. Karkoli važnega se kje v tem duhu zgodi, povzdigujejo liberalni listi nad vso mero. V tem smislu je prinesel Dunajski list „Deutsche Zeitung“ članek z napisom „zlate besede“ v 26. dan maja t. l. V tem članku se jasno blaži namen liberalnih pedagogov, ki delujejo v smislu in najemu prostozidarjev. Omenjeni članek se glasi:

Omotna soparica tlači duhove v Avstriji. S strahom navdaja duhove ne le to, kar se je že zgodilo, marveč to, kar se je bati, da še le pride v bodočnosti. Ne mislijo se duhovi v vicah, iz katerih upajo priti očiščeni k luči; čutijo se v predpreklu in vidijo, kako se odpirajo žrela in vrata večne teme, da jih požró. Kakor bliski, ki bolj vid jemljó, kakor temo razsvetlujejo, švigajo po tej temi čudeži, vere najljubši otroci, ki si hočejo zopet svet osvojiti. Stotero se množé čudeži, češ, da toliko bolj gotovo pokažejo, da so še tukaj v vsi svoji moči. Narod naj zgubi vso zavest. Komaj se je svet zopet zavedel zaradi čudenja nad kako čudno neverjetnostjo, že ga iznenadi kaka druga še bolj čudna in redka prikazen — kakor blisk za bliskom. K temu se pridružuje še tisočeren prepir o državi, narodnostih, gospodarstvu in revščini, ki tare bivalce. Iz tega se dá razložiti, zakaj se zgubljajo viši nazori, in da je globokeje mišljenje mogoče le posameznim, ki hodijo po stranskih potih in se ne zatopé popolnoma v vrisu vsakdanjega življenja. K tem redkim prikaznim sme se prištevati filozofični državni poslanec Carneri, ki obravnava v „Kosmos“ (I. zvez. 1886) glavno vprašanje našega slovstva v članku „nравnost ljudske šole“. Gledé tega vprašanja se razpršé navadna in priljubljena vprašanja: „Kedaj naj se prične poduk“; „naj se pregledajo šolske knjige“ itd. Carnerjev spis je tudi strela, ki je švignila v temno duhov, ne da bi slepila in strašila, marveč razsvetlila obupane duhove vsaj za jeden trenutek in jim pokazala obrise boljše bodočnosti, ki bode znabiti vendar le prišla.

Članek hoče najprvo dokazati neko jedinstvo gledé potrebe npravnega poduka (morale). Znabiti ne v protestantski Nemčiji, vsobito (vsekako) pa v katoliški Avstriji „se podučujejo otroci v krščanskem nauku tako, da zapustivši ljudsko šolo nimajo nikakega jasnega zaumenja o tem, kar zove olikan človek moralo. Tako na priliko se v Avstriji huduje nemški katehet po nemških šolah nad liberalizmom, slovanski pa nad liberalizmom in nemštvom; kot znamka poduka se mora toraj imenovati nestrpnost, ki dandanes po ljudskih šolah zavzema mesto mo-

ralnega poduka. Med krščanstvom in moderno državo ni nikakega nasprotja; pač pa se nasprotje med moderno državo in cerkvijo ne dá poravnati. Takega moralnega poduka, kakoršnega potrebuje država, cerkev ne bode nikdar učila. Nikar se ne daj motiti in slepiti o tem, da je država, spoznavši neobhodno potrebo takega moralnega poduka v ljudski šoli, izpolnovaje to dolžnost, popolnoma in čisto sama nase navezana. Kakor hitro dovoli odločivno besedo cerkvi, svojega namena ne bode dosegla. Če doseže svoj namen, zgubi sad svojega dela, kakor hitro dovoli, da se sme cerkev utikati vmes. Takov poduk, ki ga imamo tu pred očmi, upeljali so blagonsno v Belgiji. Ko pa je prišla pri zadnjih volitvah klerikalna stranka na krmilo, bilo je njeno prvo delo, da ga je odstranila“.

Moralni poduk pa ne sme vzbuditi nasprotja z verskim podukom v otročjem srcu. „Ta (verski) se največ naslanja na načelo (princip) greha. Poleg tega prav lahko obstoji moralni poduk, kateremu je podlaga človekoljublje, in stopi v tem na stališče najčistejšega krščanstva. V tej razdelitvi otrok ne sme videti kakega nasprotja ampak le nekako dopolnilo. Namen moralnega poduka je jasni razvoj vesti; karkoli pa bi zamoglo begati vest, odstranjevalo bi od tega smotra. Moralni poduk, katerega velevala učiti država, nima z vero nobene zveze; ima pred očmi le dolžnosti, katere ima človek do svojega sodržavljanca in do države. Da so pa le te dolžnosti popolnoma neodvisne gledé vsake vere, gré otrokom kolikor moči vcepiti v srce! Nikakoršne pravice pa nima država, mešati in vtikati se v notranje zadeve vere; o tem jej ne pristojta sodba. Temveč pa ima pravico, da gleda in pazi država na to, da cerkev ne sega v njen delokrog, da ne rabi na kvaro države vpljiva, ki ga jej dopušča v šoli, in da uči nazorov, ki so nasprotni in v kvaro najmenitnejšim državljskim koristim in veljavi. Ljudje niso zaradi države, — še manj pa pač zaradi cerkve“.

Dalje razpravlja omenjeni spis Carneri-jev, da je takov npravni poduk v ljudski šoli mogoč: kar je že zdavnej dejansko dokazano. Takov poduk so z dobrim vspehom vpeljali v Belgiji; takov poduk je postavno zapovedan in ureden na francoskem po postavi dné 28. marca 1882 leta; vsled učnega reda dné 17. julija 1882. leta se v nekoliko obširnej obliki tudi po ljudskih šolah podučuje. Tudi kočljivo nalogo o kritični ročni knjigi so srečno rešili. H. Marijon-ova knjiga za učiteljska izobraževališča („Leçons de morale“. Pariz, Armand, Colin et Co. troisième édition 1885) podaja v 30. predavanjih mojstersko vso tvarino. Na najznatnejše podatke iz dušeslovja (psihologije), ki se opisujejo razlagajo, naslanja se dosledno morala, dolžnosti do samega sebe, do bližnjega, do družbe in države. Karakteristično ti knjigi jo tudi to, da se ocenjuje vredno Kant po njegovih visokih zaslugah; označi ga gledé teorije kot velikana v mišljenji, v praktičnem oziru pa slehernemu dostopnega in dosegljivega. Jako obširno obravnava tudi dolžnosti do države. O teh se po naših šolah prav nič, ali pa le memo gredé omenja, da so nam tako znane le kot deška bremena, ali pa se jih zavedamo še le takrat, ko pridemo v nasprotje s kako postavo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. julija.

Notranje dežele.

Tirolski deželni zbor je sklican na 22. jul. Zborovanje mu bode kratko, ker posvetoval se bode le zaradi rek in vtrjenja nabrežja. Dotična postava se ima nekoliko spremeniti.

Da je nemško-narodna liberalna gospóda na ministra *Dunajevskega* posebno huda, je stara, znana reč in da zaradi tega kombinacije napravljajo, koga bi na njegovo mesto postavili, kedar zopet enkrat njim solnce sreče posije, je le predobro znano. Zakaj pa so tako hudi nanj Knutz, Pickert, Strache e tutti quanti? Pač zato, ker jih je minister Dunajevski ob raznih priložnostih dobro našeskal, kakor se jim je spodobilo in so si s svojim sovraštvom do Avstrije in ljubeznijo do Velike Nemčije že stokrat zaslužili. Ob enem jim je pa nedavno tudi prav dobro pod nos pokadil, ko je bila govorica o židih in njihovih sleparskih podjetjih. Zato pa tudi s tolikošnjo zlobnostjo po njem planejo, kedar le morejo, in bi ga radi vničili, če bi mu le do živega mogli. Toda tukaj ravno je finančni minister trden, kakor že zdavno ni bilo nobenega pred njim. Njegovi budgeti so jasni in določni, primankljev pa od leta do leta manjši; kaj li mu toraj hočejo? Tolažijo se s tem, da bode tudi njim še prišel „njihov dan“, da bodo zopet zasedli ministrske stole. Toliko modri so pa vendar-le, da sami pripoznavajo, da je taisti še daleč in da lahko breh strahú pa tudi brez posebne nade nanj čakajo. Od tistega dneva pričakujejo, da jim bo stalno in vstrajno gospodarstvo do konca svetá prinesel. Oni se pri vsem tem zanašajo na pomoč iz Nemčije, s katero hočejo Slovanom zopet za tilnik stopiti.

Več ali manj je bilo znano, da sta si bila vsaj na videz moravski cesarski namestnik *grof Schönborn* in *minister Taaffe* nekaj časa navskriž, ker je neki grof Taaffe Schönbornu mignil, da naj nikar ne sprejme Ogerskogradišanskega mandata za deželni zbor. Vse to je bilo skoraj verjetno. Verjetnost ta je bila pa še tem večja, ker je opozicija ob enem hudo napadala grofa Schönborna. Kar pride iz Dunaja novica: Presvitli cesar je podelil grofu Schönbornu veliki križ Franc Josipovega reda. Ta novica je tolikanj osupljiva, da človek ne vé v prvem trenutku, ali bi jo verjel ali ne. Verjetna je, ker prihaja iz na pol vladne strani, toraj pa ono ne morebiti verjetno, da bi si bila grof Taaffe in grof Schönborn navskriž, kar je opozicija noč in dan na vso sapo trdila. Naj bi Taaffe Schönborna ne bil maral, bi ga pač ne bil priporočil za tako visoko odlikovanje. Iz tega sklepamo pa še nekaj drugega. Grofu Taaffeju se je izvestno že gnjusila vedna trditve levičarska, za to jim je pa tako debelo račun prečtal, kar se mora le odobravati. Zato pa tudi vsa desnica jako zadovoljna pozdravlja to odlikovanje, kakor najsičajniši dokaz, da jo do sedaj Taaffe še ni na levo zavozil in da danes tudi še tega ne misli. Na levičarsko opozicijo bode pa to vplivalo, kakor mrzli curek na vroče telo, če tudi jih ne bo prav nič oviralo, da ne bi še nadalje takih spletek kovali. Da so že zopet na cedilu ostali, kaj pa to levičarje briga; blamaža več ali manj, to nič ne dé, prva ni, poslednja pa — če jim Bog dá zdravje, pa tudi še ne.

Z odkritjem *spominka cesarja Jožefa*, ki ga je delavsko društvo v Pragi nameravalo, vsaj sedaj še ne bo nič. Naši čitatelji se bodo gotovo še spominjali, da jim je bilo napravo te slovesnosti v prvi vrsti prepovedalo Praško policijsko ravnateljstvo. Ko so se delaveci potem proti tej prepovedi pritožili na c. kr. namestništvo, so tudi ondi cesarski gospodje rekli, da je prav tako, kakor je c. kr. redarstva ravnateljstvo vkrenilo. Čas sedaj ni ugoden za take veliko-nemške demonstracije, ker ste narodnosti preveč razdraženi. Čas je potekal; ker hi

bila morala slovesnost po njih mislih na vsak način vršiti, drugemu ni kazalo, kakor po telegrafu obrniti se do ministra notranjih zadev, kamor so ob enem dotične akte poslali. Na Dunaji so pa tudi že vedeli, kaj v Pragi nemško-liberalci nameravajo, zato so pa telegrafični priziv tako rešili, da jim je jako žal, da se sedaj zaradi prekratkega časa akte ne dajo več dobro in temeljito pregledati, in toraj se tudi dovoljenje — žal, jako žal — ne more dati. Če pa delavsko društvo na vsak način hoče praznovati spomin na cesarja Jožefa, naj ga preloži na kak poznejši čas ter naj predloži pravočasno akte v pregled. To je toraj tisti ministrov odgovor, na kterega smo čakali.

Vnanje države.

Srbska narodna skupščina si bo po celi Evropi znanje napravila, če bode v tej meri napredovala, kakor je letos začela. Poslanci in orožniki so se stepili v pričo nje! To je pač malo čudno in nenavadno, da se kaj takega niti na Madjarskem ni nadjati. Znano je namreč, da je vlada nekterim opozicijskim poslancem mandate vzela, češ, da si tih niso po pravem potu pridobili. Prišel je dan volitve verifikacijskega odseka. Pred skupščino je bilo vse živo orožnikov in poslancev z mandati in brez mandatov. Prvi so šli v zbornico, drugi so mislili pa za njimi. Orožniki so pa le tiste notri pustili, ki so se z mandati skazali. Vsled tega se je opozicija jela vpirati in si je hotla s silo vhoj v zbornico priboriti. Pri tej priliki so se poslanci tolikanj spozabili, da so se v orožnike zakadili. Sreča za nje, da je bil minister Garašanin prepovedal orožnikom orožje rabiti, sicer bi bila tekla kri. Liberalna zastopnika naroda, Krzmanović in Kuntović, podala sta se pa h kralju, kjer sta prosila za zaslišanje; kralj ju je sprejel in povedala sta mu v oči, da se opozicija tako dolgo ne bo sej vdeleževala, dokler jim kralj s svojo besedo ne bo porok za nedotakljivost pravic narodnih zastopnikov.

Bolgarski knez in njegova vlada sta dosegla pri sobranji, kar sta želela, sedaj mu je pa bilo naznanjeno, da ne bode dolgo več zborovalo, toraj naj se hoče podvizati, da reši, kar mu je še časa odločenega. Pridejo na vrsto važna denarstvena vprašanja, namreč 30 milijonov posojila. Govorice zaradi premembe pri ministerstvu so utihnile, odkar se Radoslavov uklanja Karavelovemu. Večina v sobranji je plašč zasukala in se približuje Rusiji. Predsednik sobranju, ki je ob enem tudi vodja večine, podal se je z ministerskim predsednikom vred k ruskemu poslancu Bogdan-u, ter sta mu ponudila spravo ter rekla: Rusija naj le pové, kar zahteva od Bolgarije. Ruski poslanec je na to odgovoril, da ves svet vé, kaj hoče Rusija od Bolgarov; tudi je znano vse, kar je Rusija storila za Bolgarijo, zato je mislila, da bodo Bolgari to spoznali in ne bratili se s sovražniki Rusije. Zastran ruskih častnikov rekel je Bogdanov, da sedaj ni mogoče več poklicati jih nazaj, ker jih Rusija sama potrebuje. Vprašan, ima li Rusija kake potrebne želje, Bogdanov ni odgovoril nič gotovega, a organ opozicije, „Soedin“, psuje prav surovo kneza Aleksandra in pravi, da bi se opozicija zaupala Karavelovemu, ko bi bil osamljen, a v zvezi s Aleksandrom mu ne bode nikdar zaupala. — Videti je toraj, da Rusija ne misli odpušiti Aleksandru, on je Rusom trn v peti, ker hoče biti knez Bolgarov, a ne rusko orodje.

Ukaz, s katerim je ruski car **Batumsko luko** odpravil, se tako le glasi: „Kedar smo si Batumsko pokrajino podvrgli, podelili smo ob enem mestu Batumu pravico prosteluke, ker smo si mislili ustanoviti na jugoistočni strani črnega morja založišče, kamor bi se bilo oddajalo inostransko blago v transkaspiske kraje namenjeno. Pa tudi obrtnijo ob Kavkazu smo mislili s to prosto luko povzdigniti. Razmere, v kterih se je to vse napravilo, so se pa močno predrugečile. Batum je zgubil svoj pomen kot glavno tržišče preko Kavkaza, odkar se je na inostransko blago tjekaj carina naložila. Carinski kordon pa, ki smo ga okoli Batuma potegnili, je silno žulil bližnje prebivalstvo, ker jim je branil na trg, kamor so že silnodavnih časov svoje izdelke in pridelke na prodaj nosili in kjer so si nakupili, kar jim je bilo za živež in za drugo treba. Zato so se prebivalci večkrat obračali do naše vlade s prošnjo, da naj odpravi prosto luko, ki je pokrajini le na škodo. Nam se je prošnja povsem vtemeljena zdela, zato pa naročamo: 1. Batumska prosta luka se s 5. julijem zapre. 2. Inostransko blago, katero je v tej dobi v luki ali v njenem obližji, se še ne podvrže carini. 3. Domači trgovci morajo inostransko blago, katero je koleku podvrženo poslednji čas do 5. avgusta gosposki objaviti, da se bode po postavi kolekovalo. 4. Blago, ki se do 5. avgusta ne bo javilo gosposki, smatralo se bo za tihotapsko in bo gosposka tudi po postavi z njim postopala. 5. Carinska meja okoli Batuma se ima s 5. avgustom opustiti. 6. Finančnega ministerstva oskrbniku dajemo oblast inostransko blago, ki bi v teku treh mesecev v Batumsko luko priplulo, carine oproščevati ali pa ne, kakor bo to sam sprevidel.

V **Vatikanu** so se zelo čudili, da je princvladar Bavarski v lastnoročnem pismu do ministerstva izjavil se tako, da je največja cerkvena veljava popolnoma zadovoljna s položajem katoliške cerkve. Mislijo pa, da se je to zgodilo zaradi kake pomote in bode papeževa kurija zaradi tega zahtevala pojasnila. Le želeli je, da bi se na tem polji enkrat

do dobrega pojasnilo, posebno kar se tiče največje cerkvene veljave, t. j. sv. očeta. Kar se je minister pl. Lutz pregrešil zoper pravice katoliške cerkve, se ne dá tako meni nič, tebi nič zatajiti.

Povedali smo zadnjič, da so **katoliki v Rimu** pri običajnih volitvah zmagali, zdaj se je to zgodilo tudi v Bergamu, v Florenci in Genovi. V Rimu in v Florenci je večina kandidatov katoliških, v Bergamu in v Genovi so pa vsi. Radikalni listi ne vedo, kaj bi na to rekli. Ali bi se kar nevedne storili ali kaj? „Italie“ pravi: „Zmaga klerikalcev nam kaže pred vsem, da je Italija konservativna. Za politične razprave se ne menijo toliko; ko pa gre za krajevne koristi, stopi pa kar moč čvrsto na noge in skrbi, da pridejo takim osebam v roke, ki so popolnoma zanesljive; to klerikalci popolnoma razumejo. Njih kandidatje dajejo poročstva za krajevne zadeve.“ Vsekako je vredno opomniti, da je liberalen list prisiljen priznati, da katoliki (gotovo ne imenokatoliki) dajejo veliko večega poročstva za dobro upravo, kakor liberalci. Ne bilo bi napačno, da bi si ta nauk še kje drugje zapomnili. Fazzari je dobil tudi zastopnika svojih misli med časopisi. „Corriere di Roma“, zmerno liberalen list, ima daljši članek, v katerem govori o odnošajih Italije do sv. stolice; on kaže, da se sedaj vse vele-vlasti približujejo sv. očetu; le take vlasti ki so Italiji sovražne, želé, da bi vse ostalo kakor je, ker vidijo, da razpor z papežem Italijo na znotraj slabi in ji pripravlja na zunanje mnogovrstnih mednarodnih težav in zaprek. List toraj misli: končno se bomo vendar morali poprijeti Fazzari-jevega programa.

Lahom se je zelo pod nos pokadilo, da francoski državni zbor ni hotel skleniti pogodbe zaradi brodarstva. Sploh pa pravijo, da bode Francoska bolj oškodovana, kakor Laška.

Francoska armada se je pod sedanjim vojnim ministrom zdadno povzdignila v vojaškem kretanju in drugih za lepo parado potrebnih rešéh. Minuli teden so imeli namreč v Parizu naroden praznik, kterega so z velikansko parado neznansko povzdignili. Na Longchampu (dolgem polji) so se zbrali vsi dostojanstveniki, na stotisoče radovednega ljudstva ter silno veliko vojakov. Zapovednik jim je bil vojni minister Boulanger sam. 15.000 je bilo le pešcev, ki so na občno zadovoljnost memo prezidenta Grevyja defilirali. Za njimi prišli so topničarji z 118 topovi. Le-ti so s svojim taktičnim pokretom navzoče gledalce tako navdušili, da so jeli na glas kričati: „živela republika“. Da so jih uprav topničarji v tako navdušenje spravili, je menda to vzrok, ker že nekaj let sem francoska artilerija ni najboljšega vtisa na narod delala. V vojaškem pokretu je bila namreč slabo izurjena. Za topničarji prišlo je na vrsto 3000 jezdecov vsake vrste in so med tistimi oklepniki največ občudovanja vzbudili. Poldrugo uro trajala je velika parada. Če bode sedanja francoska armada tudi na vojnem polju toliko občudovanja vzbujala, kakor ga je tedaj na veliki paradi, potem si bo že več slave in veljave pridobila, kakor pred 16 leti.

Rumunija bode baje sklenila pogodbo zaradi kupčije z nemško državo. Vladen list rumunski tako pogodbo toplo zagovarja.

O nemiru v Belfast-u na **Irskem** se sedaj zvé bolj natanjko. Protestantje (orangisti) so praznovali 12. t. m., zaslišavši zmago unionistov pri volitvah, z veliko sijajnostjo obletnico bitke ob reki Boyne, kjer je onranjevec, Viljem III., pred 200 leti katoliške liste zmagal. Od polnoči do polnoči so v Belfast-u zvonili, orangisti so hodili po mestu žvižgaje in vriskaje in so se zbirali v shodih, pri kterih so psovali Gladstona in „peklenko zvezo narodovih izdajalcev“. Katoliki niso bili pripravljeni in voljni tega poslušati in prišlo je do tepeža.

Izvirni dopisi.

Iz Dolenjskega, 18. julija. Od kar ste začeli v Ljubljani barabe bolj preganjati, imamo te nadloge zmirom vse polno in čedalje več na deželi. — A še druga nova vrsta beračev nastaja vsako leto bolj nadležna. — Nekdaj smo bili dijaki ponosni na svoj stan; za noben denar ne bi me bil kdo pripravil, da naj grem kam beračit v domači deželi. K večemu se je primerilo, da je kak popotni zgornje gimnazijalec, svet ogledovaje o počitnicah, v oddaljenih krajih tu pa tam prisiljen bil, potrkati na kake usmiljene vrata. A zdaj pa so se navadili prav že mali fantalinci iz začetnih šol, da beračijo od fare do fare, kakor prav profesijonirani, kazaje svoja šolska spričevala kot res ubožen list. Nekterekrat sem pa že tudi prišel na sled, da je bilo spričevalo celó izposojeno; šel je „fehtat“ (beračiti) z njim kak bolj predrzen iz šole že izpoden pobalin. Pač dovolj slabo znamenje, če ima šolarček tako malo čuta sramožljivosti, da svoje spričevalo za beračenje družemu izposodi. Malo prida moke bo iz tacega zrna. Moja misel bila bi ta, da naj vsakdo take sitne pohajalce kar vselej zapodi, in one solde, ki bi bil

morda jih darovati hotel, pošlje naj za študentovsko kuhinjo v Ljubljano.

Morda bi celó bilo dobro, če bi nam g. finančni minister one kuhinje vsako leto tablico dal, ki bi se o počitnicah obesila pred vrata z napisom: da tukaj se je plačalo 10 ali več goldinarjev za študentovsko kuhinjo, kar bi se toliko reklo kakor: tukaj se želi imeti mir pred nepoznanimi berači z dijaškimi spričevali. (Jaz rad dam, da se odkupim — precej lepo svoto.)

Razume se pa tako samo po sebi, da poznaue, domače in poštene dijake v svojim kraju vsakdo rad ima; a taki pa tudi ne hodijo nadleže delat po svetu.

Iz laškega Tržiča (Monfalcone), 14. julija.

(Konec.) Omenjena učena gospoda sta preiskovala in prehodila mnogo vasi in hiš, kjer ta šiba gospodari. Po natanjšni preiskavi sta bila oba odlična učenjaka potrjena v tem, kakor je bilo že pred mnogimi leti slišati, da tiči glavni vzrok te tužne bolezni ravno v slabi hrani, obstoječi v slabi koruzi, v kateri se zvalijo in mrgolijo tako imenovani „bacilli“, t. j. neke še le zdaj opazovane živalice, ktere, ako dojdejo v človeško telo, napravljajo občno obnemoglost, kožo na rokah in nogah naredijo rumeno (kakor je koruzna moka), trdo in luskinasto ob enem. Ta telesna obnemoglost vpljiva tudi močno na živce, um bolj in bolj poblaznuje in otemnuje, govoré zmešano o najbolj grenkih (žalostnih) dogodbah, ktere so skušali v preteklem življenju. Z očmi gledajo debelo in jim štrlijo vùn, usta so stisnjene vedno h grenkem posmehu. Le naj si predstavi blagovoljni čitatelj žalostno podobo človeka s „pellagro“ napadenega, in slehernemu se mora taka nesrečna stvar v srce usmiliti. Oni reveži hodijo vsi otožni okoli, vsi počutki jim oslabijo ter postanejo tópi ali pa vsi živci postanejo razdraženi. Kar je pri tem najbolj čudno, je to, da nimajo nobene želje, ne po jedi, ne po pijači in postopajo kakor „živi mrliči“, brez vsega dela! Da, njih sorodniki so tako primorani, siliti jih k jedi, da bi se jim ne očitale, da so tisti umrli za pomanjkanjem; in ker oni sami nočejo nič vzeti v usta, jim morajo oni siloma tlačiti v grlo, kar jih redí, da žalostno nekaj časa še životarijo. Možgani jim slabijo čedalje bolj in večidel storijo vsi žalosten konec svojemu revnemu in britkemu bivanju na tem svetn.

Zdravnik, ki dobro pozna ta bolezen in njene prave vzroke, je zopet že mnogokrat pohvaljeni pl. Sobel, s katerim sem imel čast te dni o tem predmetu govoriti.

Tri različne so pa stopinje v tej bolezni, in ako se jej ne pride še začasoma v okom z redivno hrano, pridejo isti bolniki na tretjo ali zadnjo stopinjo, v kateri ni več nobenega pomočka ter tako poginejo, vsahnejo, kakor je že pred bilo omenjeno!

In jojmene! Srce se mora človeku trgati, ko vidi in sliši še nedorasle fante in rahle dekleta, može v cvetu njih let, kako silijo količkaj mehka sreca vsled njih stokanja in ihtenja pa pomanjkanja prav h joku. Tako otožnih prizorov se naleti vsaki hip po nekterih vaséh ob nižji Soči. Kajti na stotine žrtev pada v žrelo tej neusmiljeni morilki leto za letom; in to so žrtve sleherne starosti, slehernega spola, ki množijo še pred časom neodpušljivi davek neizprosljivi koščeni ženi — bledi smrti!

Da se pa stvarjajo pogubonosni „bacilli“, ki se vgnjezdjujejo po turšici (koruzi ali v sirkw imenovanem), izhaja menda od tod, ker so zemljišča v Cervjanskem okraju namakane vedno z nenavadno vlažnostjo, kajti v manj vlažnih zemljiščih Gradišanskega in Tržiškega okraja je mnogo manj s „pellagro“ vdarjenih bolnikov. — Enaka bolezen razsaja tudi onstran državne meje, skoraj po vsi gorenji Italiji. Mnogo se je že po laških časnikih o tem žalostnem predmetu razpravljalo, mnogo govorilo. Upa se zdaj, da, ko dobí naše ministerstvo obširno sporočilo od prej omenjenih učenih dveh gospodov, da se bode vendar-le kaj vkrenilo v tem oziru ter v okom prišlo nadaljnim zahtevam te neusmiljene morilke; kajti naši sodeležani, ubogi Furlani, ki so Avstriji v obče skozi zvesti, ker v zjedinenju z Italijo niti nič slišati nebejo, bi bili vendar-le vredni boljše osode, katero tudi upajo dobiti v nedolgem času od skrbne vlade, ali ministerstva, pri kterem sta se zato dobro potegala poslanca Coronini pa Hohenlohe. Saj ravno na njih predstavitve se je odposlala omenjena komisija v Furlansko nižavo ob Soči.

Naj bi se toraj podvizalo, da bi že prišel enkrat tolikanj zaželeni dan, da bi se storil konec

tem britkostim in stiskam veri in cesarju zvestega Furlanskega ljudstva, ki je pri ljudski veselici 1882. l. na Rojah pri Gorici navzočemu cesarju tako prisrčno in navdušeno „viva“ vpilo!

H koncu tega dopisa bodi izrečena še ta opazka! Primorski irredentovci! Glejte, tu je najlepša prilika, tem stradajočim svojim rojakom pomagati ter jih strgati iz rok pogubonosni bēdi, potem bi vam oni vedli vso hvalo na veke! Potem bote dokazali, da vam je res kaj mar za blagostanje vaših rojakov, kateri bi sicer od geografičnega pomena in zjedinjene Italije niti en dan preživeti ne mogli. Kajti tukaj velja: „Primum vivere, dein philosophare!“ Saj bi bila takošna pomoč tudi najboljša telesno delo krščanskega usmiljenja; a to je ravno, kar smrdi „irredenti“, ker njeni udje so skrivno po framasonstvu dišeče društvo, ki nameruje vero in državo spodkopati. Saj je sploh znano, da tisti niti v cerkev ne hodijo, ker oni so prebogabojoči (!?) vitezi, ki hodijo le za svojim spridenim srcem in napačnimi željami. Ako vam ho drago, bom še kaj poslal iz tople, dokler tukaj v okrepčanje svoje bolehe noge bivam.*)

Kopélni gost.

Z Dobrne, 17. julija. (O topličarjih.) Topliška dōba dosegla je svoj vrhunec. S tujei napolnjeni so vsi prostori. Nekterim strankam, ki so naročile stanovanje, se je moralo naznaniti, naj bi prihod za kateri dan odložile; eni radi čakajo, drugi ne; dopisnik zná za neke osebo, ki se je po vsprejetji pisma podala v toplice Gostinske.

Lahko si mislimo, da je vzlasti list, o katerim je gospod deželni glavar štajarski bil napovedal svoj prihod, ravnateljstvo zavoda spravil v nemalo zadrego. Tu bodi omenjeno, da je temu tukajšnja glasba predvčerašnjem zvečer priredila podoknico.

Včera je neka stranka, ki ni dobila prostora, od vodstva topliškega zahtevala, naj ji povrne vozino; ista je namreč bila naročila stanovanje, ali vodstvo ga ni občasno odpovedalo.

Sinoči je izmed gostov-topličarjev družba prostovoljno osnovala koncert v korist šolski mladeži ovokrajni. Tudi ravnokar omenjena stranka je bila navzoča in tu se je ravnatelju posrečilo, da je pregovoril nekega posestnika, da je iz dobrotljivosti za nekoliko časa prišlecem odstopil eno izbo.

Naj vpletem naznanilo, da se je pri koncertu nabralo čistih 117 gld. Za ta znesek se bo nakupila obleka, ki jo bodo med mladino razdelili koncem šolskega leta.

Do danes letošnja „saisona“ šteje 736 topličarjev. Opomniti je pa treba, da redoma ostajajo tukaj po 21 dni.

Naše slovstvo.

(Konec.)

„Erazem Predjamski“, povest iz 15. stoletja izišla je letos v četrtem natisu, ter prav zaradi tega že smemo zahtevati, da je vse skozi pravilna, kar se pa o četrtem natisu še ne dá trditi. Popravljevalcu „Erazmovemu“ se je še s slovnico boriti, kar nam takoj na sedmi strani pokaže, kjer ne pozná razločka med móči (können) in morati (müssen). Ondi stoji pisano namreč: „... globoka votlina, od katere (germanizem mesto „o kateri“) si človek ne more družega misliti, nego da jo je natora namenila v bivališče kakemu sovražniku vsega človeštva; kajti tak je mogel biti mož...“ namesto „moral biti“. Na 13 strani je govorica „o dobro izučenih medvedih in volkovih“, ktere sta Erazmova psa lovila. Škoda, da se v celi knjigi nikjer ne izvé, v čem so bili tako dobro izučeni in kdo jih je izučil. Stran trideseta je zopet polna slovnških kozlov: „ti nehvaležen svet“, mesto „ti nehvaležni...“ „jaz ne poznam nikakeršnih dolžnosti do tebe, neusmiljen, brezsrčen mesto „neusmiljeni, brezsrčni“. Skrajni čas bi bil, ko bi se knjige, ki se v novič dajo na svitlobo, poprej vsaj današnjim zahtevam pošteno popravile, da bi dobival narod za svoj denar tudi kaj pravičnega v roke.

„Kakeršno delo, tako plačilo“, povest, nemški spisal Maks Kummel, prosto predelal Ign. Hladnik. Originala tej potvori ne poznamo, toraj tudi ne moremo soditi, koliko da se vjema s „prosto prestavo“. Z dobro vestjo pa lahko rečemo, da če

je original identičen s prestavo, bi bil Ig. Hladnik pač bolje storil, ko bi bil tedaj fizič zbiral, kakor da je to povest prestavljal. Nikakor je ne moremo odobravati ne iz pisateljskega in ne iz socialnega stališča. Napak je ondi nakopičenih kakor mravljincev na mravljišči, kedar s palico vanj dregneš; vsebina naj bi bila pa menda slabo namerjena klobuta kakemu učitelju, če morda ne skupnemu učiteljskemu stanu. V resnici pa ta klobuta ni družega, kakor to, da je Ignacij Hladnik z dlanijo po vodi vdaril. Takega učitelja na celém Slovenskem ne najdeš, če ga tudi pri belem dnevu z lučjo iščeš, kakor je Hladnikov učitelj, ob enem vodja zverinjskih tatov. Zato se nam pa tudi ne zdi vredno, dalje o potvori govoriti. Pač pa moramo še pristaviti, da knjižure ne dajite otrokom v roke, če hočete, da ne bodo zgubili spoštovanja do svojih učiteljev.

B.

Domače novice.

(Pojasnilo.) V „Slovenskem Narodu“ od četrtega je brati, da je nekdo prišel k prednici usmiljenih sestrá in jo je prosil, naj bi mu dala usmiljenko za bolnika, da bi mu stregla, pa mu je odgovorila, da imajo dahovne vaje, in toraj ne more postreči. V pojasnilo tega dogodka se le to-le odgovarja: 1. da s prednico v tej zadevi nobeden ni govoril in toliko manj, ker iste še tisti dan doma ni bilo, toraj mu tudi prošnje ni mogla odreči. 2. da usmiljene sestre se ne pošiljajo k bolnikom v hiše, ampak posebno za to izurjene postrežnice imenovane „Jungfrauen“ (device) in 3) da doslej še nobenemu prednica ni odrekla prošnje, če je bilo le mogoče, dasiravno nima nobene dolžnosti devic k bolnikom pošiljati, ampak da to le iz proste volje stori, iz usmiljenja do bolnikov, in ako je bolnik postrežbe nujno potreben, ne zadržujejo duhovne vaje celo nič, kajti ljubezen do bližnjega je družbi sv. Vincencija Pavlanskega prva dolžnost.

(Jahresbericht) velike realke prinaša sostavek prof. Binderja: „Streifzüge auf dem Gebiete der Nibelungenforschung.“ Učiteljstvo je bilo sestavljeno iz 1 ravnatelja, 11 profesorjev, 1 učitelja, 2 suplentov, 1 asistenta in učitelja telovadbe. Dijakov je bilo 224, med temi 116 Nemcev, 90 Slovencev, 13 Lahov, 4 Hrvatje in 1 Španjolec. 12 dijakov je bilo odličnih, 165 se jih je dobro učilo, 27 jih bo poskušino še enkrat delalo, 18 jih je dobilo dvojke, 2 pa trojke. Bodoče šolsko leto se prične 17. sept.

(Profesor Becker) je napravil v soboto in nedeljo zvečer zopet predstave in se mu mora priznati, da je bil oba večera posebno spreten in pri izvrstnem finem humorji. V soboto je bilo gledišče do poslednjega kotička polno. Iz sobotne vse skozi vrlo lepe predstave naj omenimo le antispiritistične seje, v kateri si je profesor Becker na rokah in nogah povezan, frak slekel in se je vrh tega raznih godbenih instrumentov posluževal. Seveda je bil skrit v šotoru. Silno zanimive so bile tudi predstave z elektriko. Iz včerašnje predstave omeniti nam je pa posebno hipnotične osebe, koje je prof. Becker narkotiziral. Taista je potem v tem položaju iz začetka ležala na dva stola oprta, in sicer z glavo na enega, z nogami na družega. Konečno so ji še drugi stol spodmaknili, in je telo edino le pri glavi podprto do cela v zraku viselo. Vplival je nanj elektromagnetizem. Poslednja predstava bode v torek zvečer ob vrlo zanimivem programu.

(O koleri) čujejo se iz Trsta še vedno jako nevesele novice. V soboto popoldne zbolele so tri osebe in so vse tri čez malo časa umrle. Kolera izbira si že tudi po okolici svoje žrtve. V Kontovelju pobrala je neko kmetico; zgrabilo jo je v soboto popoldne in preden je bil še zdravnik pri rokah, je že umla. Na Proseku se je tudi že oglasila.

(Na Reki) zbolelo je v soboto popoldne osem oseb za kolero, pet jih je pa umrlo. Tudi onda sega kolera že po okolici.

Razne reči.

— Enajst dijakov Slovakov je iztiran iz gimnazije v Levoči (Leutschau), in sicer sedem njih iz vseh gimnazij na Ogerskem, dva sta izključena zaradi agitacije iz vseh šol in učiteljskih v Bansko-Bistriškem, Požunskem, v Košickem nad-

zorništvu, dva sta pa iztirana samo iz srednjih šol v Levoči. Kake so bile te panslavistične in druge agitacije, si pač lahko mislimo. Madjarom je panslavist vsak, kdor noče učiti se madjarskega.

— V Topuskovem (na Hrvatskem) je bila 10. t. m. popoldne ob dveh silna nevihta. Dež je lil, toča se je usula in potem nastane silen vihar, ki je divjal skoraj celo četrto ure. Drevesa je s korenem ruval, strehe odkrival. Največ škode ima kopaljšče v tem kraju, ker je skoraj vse poslopje poškodovano, veliko drevja po drevoredu in tudi drugod pokončalo. V vasi Ponikvari in Gredjani je toča potolkla mnogo žita in trsa po vinogradih. Naj starši ljudje se ne spominjajo na tako strašno vreme.

— Ranjki kardinal-nadžkof Guibert v Parizu je bil v polstoletji prvi, ki je umrl nprave smrti. Njegovi trije spredniki so umrli po zavrtnem napadu. Nadškof d'Affre je bil ustreljen meseca junija 1848 od vojakov, ko je s sv. razpelom v rokah, miril delavce, ki so se hrezupno borili za barikadami Tauburg St. Antoine. Njegov naslednik, nadškof Sibour je bil umorjen pred velikim altarjem škofjske cerkve, padel je žrtvi blaznega duhovnika; Sibourov naslednik, nadškof Darlois je bil umorjen l. 1871 po komunardih, ker je bil med bolniki. Nadškof v Parizu je moral tedaj biti zmirom pripravljen, dati svoje življenje za svojo čedo.

— Tisočletnico so obhajali katoliki na Danskem 10. t. m. v Odenseu. Tisoč let je namreč minulo, kar je bil Danski kralj sv. Kaud umorjen po vstaših, ki se niso hotli podvreči kazni zaradi nasilstva. Erik, njegov brat in naslednik, je prosil pri papežu, da je bil svetnikom prištet in z veliko slavnostjo so bile prenešene njegove kosti v novo cerkev sv. Kauda. Katoliki so svečanost praznovali v svoji cerkvi, kjer je bilo navzočih 12 katoliških mašnikov iz Danskega, Švedskega in Norveškega. Po svečanosti so šli v cerkev sv. Kauda, ki je sedaj protestantska in se notri ohranjujejo svetinje. Tam jih je sprejel prošt Damgard. Slavnost je trajala v nedeljo in ponedeljek.

— Novi zlati rudniki. Iz Bruselja se naznanja, da belgijski konzuli potrjujejo vest, da so v južni Afriki v okraji Kimberley, ki je dosihmal slovel zaradi demanta, našli tudi bogate zlate rudnike. Konzuli govorijo o novi Kaliforniji in se nadjajo, da bode cena zlata močno padla.

— Francoski vojni minister, general Boulanger, in starašina baron Lareinth sta se skusila v dvoboju. Lareinth je zahteval meč, Boulanger, razžaljenec, je volil pa samokres. Nasprotnika sta ob enem vstrelila; nihče ni bil zadet. Po strelu so zapazili, da je Boulangerju samokres odpovedal. Priče so rekly, da sta nasprotnika sedaj časti zadostila; nasprotnika sta stopala drug proti drugemu in si podala roke. Lareinth je rekel vojnemu ministru: „Nikdar nisem dvomil nad vašim viteškim obnašanjem, niti nad vašim pogumom.“ Boulanger je rekel: „A jaz nisem mislil, da me dolžite bojazljivost, kar se osebe tiče, pa vendar sem smatral za to razpostaviti se vašemu ognju.“ S tem poklonom sta se vrnila v Pariz. Ta dogodek nam kaže nekako, kako razjarjeni so na Francoskem kraljevi prijatelji; vlada pa dan na dan bolj strogo postopa zoper prince in njih stranko med francoskim ljudstvom. To bode vzdramilo francosko ljudstvo, da se ohrabri in požene vlado, ki ne skrbi za deželo, marveč le za svojo stranko (framasonsko).

— Dober odgovor. Znano je bilo svoje dni v Londonu, da veliki župan Wilkes ni bil Bog vé kako trdnega moralčnega ali pravstvenega značaja; zaradi tega tudi meščani niso imeli dosti zaupanja v njegovo poštenost. Nekega dne je vprašal Wilkes slavnega igralca Garricka, kako da on razume besedo poštenost. „Čemu le to vprašanje?“ se odreže Garrick, „nikar se ne vtikajte v reči, katerih ne razumete!“

— Strgan rokav. Imeniti učenjak je bil v večjo družbo povabljen. Zamišljen in raztresen kakor je že bil, je prišel v družbo v suknji s sterganim rokavom. Mlad fantalin to zapazi in se smehlja je približa učenjaku, hoteč ga malo nategniti. „E gospod profesor, kaj vidim! Pri Vas pa učenost skozi suknjo gleda.“ „Saj res“, mirno zavrne profesor, „skozi mojo suknjo gleda učenost vun, neumnost pa notri.“

— Trda za zdravnike. Da imajo zdravniki mnogo sovražnikov na svetu, tudi med olikanimi ljudmi je znano. Najhuje pa je prijel zdravnike mestni svet nekega ameriškega mesta. Sklenili so namreč tamkaj mestni očetje, da se mora na nagrobni kamen na pokopališči vsakemu mrtvecu pristaviti ime zdravnika, kateri ga je lečil.

— Izplačal. Med drugimi gosti pri kosilu v imenitnem hotelu je sedel tudi nek jako domišljavi štacunar, kateri se je posebno zarobljeno obnašal proti natakarjem in strežajem. Kar se primeri, da se ga sluga, menjajoč krožnike, malo s komolcem zadene. „Ti osel“, se zadere štacunar. „Oprostite“, zavrne točaj, „se pač večkrat primeri, da drug drugega sune.“

— Čudna šega. V cerkvenem računu v Hakebornu se nahaja za leto 1679 to-le: „Dečku, ki je po letu med službo božjo v cerkvi speče budil, za čevlje 12 grošev.“

*) Vselej drago, lepo prosimo. Vredn.

Telegrami.

Niš, 19. julija. Kralj je odprl skupščino s prestolnim govorom, v katerem se je zahvalil narodu za slogo, vojakom pa za požrtvovalnost v Bolgariji. Edinost v narodu jasno dokazuje dobro voljo, da je narod pripravljen pogodbe spoštovati, če se tudi upira enostranski kalitvi ravnotežja na Balkanu. Razmere nasproti Bolgarski so še vedno vojevite, proti ostali Evropi pa, kar se da prijazne. Kralj si na vso moč prizadeva ohraniti si jih. Dalje je kralj omenjal novih finančnih predlogov, opirajočih se na načelo štedljivosti. Konečno se je podelila indemniteti za vse, kar se je med vojsko vkrenilo. Prestolni govor so skupničarji vrlo odobraval.

Niš, 18. julija. Verifikacijski oddelek je predlagal, da se nepostavne volitve zavrzijo, o izvolitvi dveh Belograjskih poslancev naj se pa začne preiskava. Skupščina je vzela to na znanje. Na podlagi ustave je za sedaj 25 poslancev izključenih. Za predsednika je izvoljen Pavlinovič, za podpredsednika Zunič.

Berolin, 19. julija. Pri občinskih volitvah v Strassburgu in Metcu dobili so Nemci zopet več sedežev.

Augsburg, 19. julija. Nemški cesar došel je semkaj. Narod ga je navdušeno sprejel.

Rim, 19. julija. Pri dopolnilnih volitvah v parlament je bil Cipriani v Raveni in Forli zopet voljen.

Rim, 18. julija. V poslednjih 24 urah je na 10 krajih 57 ljudi za koleru zbolelo, 29 pa umrlo.

Pariz, 18. julija. Grof Montebello je imenovan za poslanika v Carigradu. M. Decrais za poslanika na Dunaji in grof Mouy za poslanika v Rimu.

London, 19. julija. Kakor „Daily News“ sporoča, sklenil je kabinet odpovedati se, ne da bi čakal, kedaj se bo parlament sošel.

Umrli so:

16. julija. Franc Vohine, urar, 40 let, Rožne ulice št. 13, jetika.

17. julija. Daniel Kilar, kovač, 72 let, Hrenove ulice št. 15, mrtvoud.

V bolnišnici:

15. julija. Anton Zlindra, dninarjev sin, 13 let, Eclampsie.

Tuji.

16. julija.

Pri **Maliču:** Seguin, vodja, iz Züricha. — Dr. Karl Jarisch, zasebnik, z Dunaja. — Winterholler, Bukemaier, Hock, Nittel in Lederer, trgovci, z Dunaja. — C. Anton, blagajnik, iz Cradea. — pl. Liebe, e. k. polkovnik, iz Celovca. Karol Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Urbančič, posestnik, iz Preddvora. — Ema Strudlhoff, zasebnica, iz Trsta. — Brüll, trgovec, s soprogo, iz Reke.

Pri **Stonu:** Malbine Herzog, zasebnica, z Dnnaja. — Henrik Springer, kaligraf, s soprogo, z Dunaja. — Diamant, Singer, Schmidtbauer, Werschtiala in Barber, trgovci, z Dunaja. — Ig. Herazegh, e. k. vodja, itd. iz Budapešte. — Amalija Bozich, zasebnica, iz Turna. Severina. — Dragiza pl. Striga, zasebnica, iz Maja. — Frane Petšitl, zasebnik, z družino, iz Starega trga. — Janez Sušnik, posestnik, iz Selc. — Kristina Bayer, zasebnica, iz Kamnika. — Ferdinand Dolar, posestnik, iz Kota. — Anton Žgur, župnik, iz Loškega potoka. — Dr. Nikonoruos, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Anton Pakiž, zasebnik, iz Lokve pri Trstu. — Ludovik Paul, zasebnik, iz Pulja. — Viljem Gulich, iz Voloske.

Pri **Bavarskem dvoru:** Jožef Dangel, poslovodja, s soprogo, z Dunaja. — Janez Kurnik, posestnik, iz Radovljice. — Luka Rupnik, delavec, iz Št. Jošta.

Pri **Južnem kolodvoru:** Frane Sündermann, bot. vrtnar, iz Lindaua. — E. Laurich, trgovec, iz Celovca. — T. Schadelock, trgovec, iz Trsta. — Karl König, e. k. stotnik, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	735-38	+19.0	sl. vzh.	jasno	
17. 2. u. pop.	734-98	+25.4	sl. vzh.	sk. jasno	4.3
9. u. zveč.	736-68	+18.5	sl. vzh.	deževno	dež
7. u. jut.	738-14	+20.4	sl. vzh.	sk. jasno	
18. 2. u. pop.	736-65	+23.6	sl. vzh.	sk. jasno	0.00
9. u. zveč.	736-76	+18.6	brezvetra	del. oblačn.	

V soboto zjutraj megla, dopoldne jasno, popoldne se je pooblačilo. Od 2/4 na 9 dež. Srednja temperatura 21.0°, za 1.9° nad normalom. — V nedeljo prav lep dan; po 9 zvečer oblačno. Srednja temperatura 20.9°, za 1.6° nad normalom.

Izdajatelj in odgovorni rednik Josip Jerič.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

17. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85 " 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	102 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	874 " — "
Kreditne akcije	277 " 80 "
London	126 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 01 1/2 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 95 "

Zahvala.

Za vsestranske dokaze milega sočutja ob smrti naše preljubljene in nepozabljive soproge, matere in sestre gospe

Franciške Goli roj. Gruden

ter za mnogobrojno spremstvo pri sprevedu k sv. Križu, za poklonjene krasne vence, izrekanjem vsem gospodom e. k. uradnikom, veteranom, čital. pevcem, vencescem, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejše in najpripronejšo zahvalo.

Zalujoča rodbina

Fran. Ksav. Goli.

Hiša št. 7

(1)

na Starem trgu v Ljubljani z dvojnimi nastropjem, (tudi pristransko poslopje ima dvoje nadstropij), z vodnjakom na dvorišču ter v dobrem stanu je na prodaj po prosti volji. Hiša je pripravna za gostilno ali kako drugo obrtnijo. Več se izve pri lastniku.

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svitlo dal, in katerih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjcemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsem čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjcega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštne.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

(7)

Via Ferriera št. 323.

KRUH NEBEŽKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navačnimi molitvami.

Na svitlo dal

(8)

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilec sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. e. g. župnika Zupančiča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem počestevanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako, da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristjana. Izdala je ta tretji natis „Vincencijske družbe“ v Ljubljani. Priporočamo jo toraj prav tople zaradi lepe vsebine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti dobiček je namenjen v podporo dobroteljnemu „Vincencijskemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Sest-nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

Naznanilo.

Drugi snopič nove izdaje

R. Andree's

Allgemeiner Hand-Atlas

je ravno kar došel.

Skupno delo izšlo bo v dvanaestih mesečnih snopičih po 1 gld. 24 kr. in naročila nanj sprejema

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

NB. Pregledi in zemljovidni uzori so vedno in brezplačno na razpolaganje. (4)

Deželno gledališče v Ljubljani.

Jutri v torek 20. julija poslednja velika fantastična

gala-elite-predstava

slavnoznanega carsko-ruskega in perzijskega dvornega čarodeja

prof. Beckerja

ob popolnoma novem sporedu v 4 oddelkih.

Prvokrat velik senzacijski poskus

profesor Becker v Sibiriji

napaden

po ubežnem kaznjencu leta 1880 na potovanji med Krosnojarko in Irkutskom.

Na to:

(1)

Ibikova skrivnostna mrtvaška glava.

Danes v prvič; „Novo, jako zanimivo“

„Fiametta“

električno-žareča nevesta in

„Almijera“,

mesečna, v magnetskem spanji.

Začetek ob 8. uri. Več po plakatih.

Stenografi

za slovenske in nemške razprave v prihodnjem deželnem zboru kranjskem se vsprejmo z dobrimi pogoji. — Za to oglasiti se je pri tajništvu deželnega odbora do konca avgusta 1886. (2)

Cerkveno-književna novost!

V „Katoliški Tiskarni“ je ravno izšla knjiga:

ZBORNİK

cerkvenih govorov

na slavo

SS. Cirilu in Metodu.

Zbral in na svetlo dal

ANTON ŽLOGAR,

kapelan pri mestni fari sv. Jakopa v Ljubljani.

Z dovoljenjem v. č. knezoškofijstva Ljubljanskega.

Čisti dohodek je namenjen družbi ss. Cirila in Metoda.

V LJUBLJANI.

Založil izdatelj. — Tisek „Katoliške Tiskarne“.

Vel. 8° 16 pol na krasnem papirju.

Cena 1 gld. 60 kr. in 10 kr. za poštino.

Dobiva se

(5)

pri izdatelji in v „Katoliški Bukvarni“.

Več p. n. č. gg. se je knjiga poslala na ogled; kdor bi se ne smatral naročnikom, naj blagovoljno zapiše „retour“.

DR. FRANC ZUPANC

preselil se je v Šelenburgove ulice šte. 3, I. nadstropje na levo (v Koslerjevi hiši).

Ordinira vsak dan dopoldne od 9 do 10 ure, popoldne od 2 „ 3 „

(4)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjižica:

Umetno ribarstvo.

Spisal

Ivan Franke.

3^a, pde v 8° s podobami. Mehko vezana stane 50 kr.

Krasna domovina naša se svojimi potoki, rekami in jezeri je za umno ribarstvo tako ugodno ustvarjena, kakor ne kmalu kaka druga dežela. Sredstva in pota, kako isto pri nas urediti in upravljati, podaja čislani gospod pisatelj na jako umeven način v gori omenjeni knjižici. Le-ta bode vsakemu, ki ima srce in skrb za povzdigo narodnega blagostanja, dobro dollo sredstvo, da se o tem predmetu pouči. Priporočujemo torej knjižico osebito velečestiti duhovščini, učiteljem in zemljiškim posestnikom, ker sva uverjena, da jo bodo z velikim zanimanjem prebrali ter jo nje črpali gotovo lepo korist.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.